

HRVATSKI USTAV I NJEGOV „KRČKI NACRT“ (1990.), priredio Tomislav Galović, Povijesno društvo otoka Krka, Krk – Malinska, 2018., str. 239

Baš poput američkog ustava, i ustav Republike Hrvatske imao je svoje „founding fatherse“ odnosno kreatora, ljude koji su rado uložili svoj trud i znanje u stvaranje temeljnog državnog dokumenta. Dogodilo se to 1990. godine na otoku Krku gdje je nastao prvi nacrt ustava RH. Tog prevažnog događaja, njegovih tvoraca i cijelog procesa stvaranja prisjetili su se sudionici okruglog stola održanog 27. kolovoza 2015., povodom 25. obljetnice donošenja prvog hrvatskog Ustava čiji je nacrt izrađen u kolovozu 1990. godine u Malinskoj na otoku Krku te je stoga prozvan „Krčkim ustavom“. Kao produkt tog okruglog stola, u izdanju Povijesnog društva otoka Krka, nastala je i knjižica naslova *Hrvatski Ustav i njegov „krčki nacrt“*, str. 239, Malinska, Krk, 2018., inače peta u nizu naslova Mala knjižica „Krčkog zbornika“.

Knjigu otvara riječ urednika (str. 9-11) dr. Milana Radića, nakon čega slijede predgovor prof. dr. sc. Branka Smerdela (str. 13-18), uvod doc. dr. sc. Tomislava Galovića (str. 21-31) i pozdravne riječi (str. 33-37) Darija Vasilića, gradonačelnika Grada Krka, Roberta Antona Kraljića, načelnika Općine Malinska-Dubašnica i dr. Milana Radića, predsjednika Povijesnog društva otoka Krka. Poslije pozdravnih riječi dolaze izlaganja (str. 39-75), rasprava (str. 77-79), prilozi (str. 83-194), sažetak na hrvatskom i engleskom jeziku (str. 196-199), izvori i literatura (str. 201-204), iz recenzije (str. 207-214), kazalo osobnih i zemljopisnih imena (str. 216-219) i na kraju popis slikovnih priloga (str. 221-239).

U predgovoru „Za povratak idealima krčkog Nacrta ‘Božićnog ustava’ (str. 13-18) prof. dr. sc. Branko Smerdel opisuje faktički tijek nastajanja nacrta, a potom i konačnog teksta Ustava RH. Profesor Smerdel u svom je tekstu objasnio zašto su tvorci Ustava nazvali „božićnim“, zašto je za jednu državu ustav najvažniji pravni akt i zašto bi se trebalo ugledati na Ustav RH i njegov krčki nacrt koji prije svega poziva na „ostvarenje slobodne i demokratske zajednice u kojoj su djelotvorno zaštićena sva prava pojedinaca i manjina“.¹

U svom izlaganju Marina Valković govorila je o osnivanju političkih stranaka na Krku u razdoblju između 1989. i 1990. godine kao o počecima višestranačja na otoku, s posebnim osvrtom na Vrbnik (str. 39-45).

Anton Katunar izlagao je o svojim sjećanjima na vrijeme stvaranja Republike Hrvatske i Božićnog ustava kada je obnašao funkciju saborskog zastupnika. Njegovo je izlaganje u knjizi pod naslovom „Sjećanja saborskog zastupnika na 1990. godinu“ (str. 47-53).

---

¹ *Hrvatski ustav i njegov „krčki nacrt“ (1990.)*, priredio Tomislav Galović, Povijesno društvo otoka Krka, Krk – Malinska, 2018., str. 239, predgovor „Za povratak idealima krčkog Nacrta ‘Božićnog ustava’“ (str. 13-18), prof. dr. sc. Branko Smerdel, str. 18.

Doc. dr. sc. Anton Bozanić govorio je o crkvenim prilikama na otoku Krku u vrijeme nastanka Nacrta hrvatskog Ustava (str. 55-58).

Dr. sc. Duška Šarin istaknula je značaj donošenja hrvatskog Ustava te ustvrdila kako je Ustav taj koji je „omogućio političko i institucionalno oblikovanje samostalne, suverene hrvatske države“.²

Na kraju je zaključno izlaganje dr. h. c. Vladimira Šeksa o Božićnom ustavu i o njegovoj „potrebnoj“ simbiozi s Katoličkom crkvom (str. 69-75).

U kratkoj raspravi sudjelovali su Dragutin Žic, Mladen Juranić i akademik Petar Strčić.

Također, važno je navesti sve priloge koji se mogu pronaći u knjizi, a to su redom: 1) „Izvještaj o toku i rezultatima izbora za odbornike Skupštine općine Krk, Krk, 11. svibnja 1990.“ (str. 83-91); 2) „Krčki ustav – rukopis Vladimira Šeksa iz kolovoza 1990.“ (str. 93-115); 3) „Prijedlog Nacrta Ustava Republike Hrvatske (radni materijal), Radna grupa Komisije za ustavna pitanja Sabora, Krk, 15. kolovoza 1990.“ (str. 117-185); 4) „Biografije četvorice krčkih zastupnika prvog demokratskog saziva Sabora Republike Hrvatske (od 1990. do 1992. godine)“ (str. 186-189); 5) „Članak prof. dr. sc. Smiljka Sokola „Nacrt prvoga hrvatskog Ustava pisan je u Haludovu“ (2006.)“ (str. 191-194).

Knjiga *Hrvatski Ustav i njegov „Krčki nacrt“ (1990.)* nakratko nas vraća u povijest stvaranja države Hrvatske kroz posebno sjećanje na stvaranje Ustava RH kao temeljnog državnog akta. Nesumnjivo, ova knjižica bit će od koristi i pravnicima i političarima koji žele istraživati o nastanku suverene države Hrvatske i njezina Ustava.

Mia Bašić, mag. iuris.

---

² *Hrvatski ustav i njegov „krčki nacrt“ (1990.)*, priredio Tomislav Galović, Povijesno društvo otoka Krka, Krk – Malinska, 2018., str. 239, Značaj donošenja hrvatskog Ustava, Duška Šarin, str. 67.